

bron 3

In 1568 laat Willem van Oranje in de Nederlanden een pamflet verspreiden waarin staat:

De onchristelijke en onmenselijke daden van de hertog van Alva, zijn aanhang en zijn bloeddorstige troepen worden gepleegd in strijd met de plechtige en verzegelde overeenkomst (...) tussen Zijne Majesteit de Koning¹⁾ en de Nederlanden; ja zelfs tegen de gelofte en eed van Zijne Majesteit. Daarom is het meer dan duidelijk dat Alva met deze gruwelijke tirannie niet alleen misbruik maakt van het bevel dat hij van Zijne Majesteit heeft ontvangen (...) maar ook dat hij die op eigen initiatief uit eigenbelang en uit bloeddorstigheid heeft uitgeoefend. Wat zeker tegen de zin van Zijne Majesteit is, die bekend staat als een goede en milde koning.

noot 1 Willem van Oranje bedoelt Filips II.

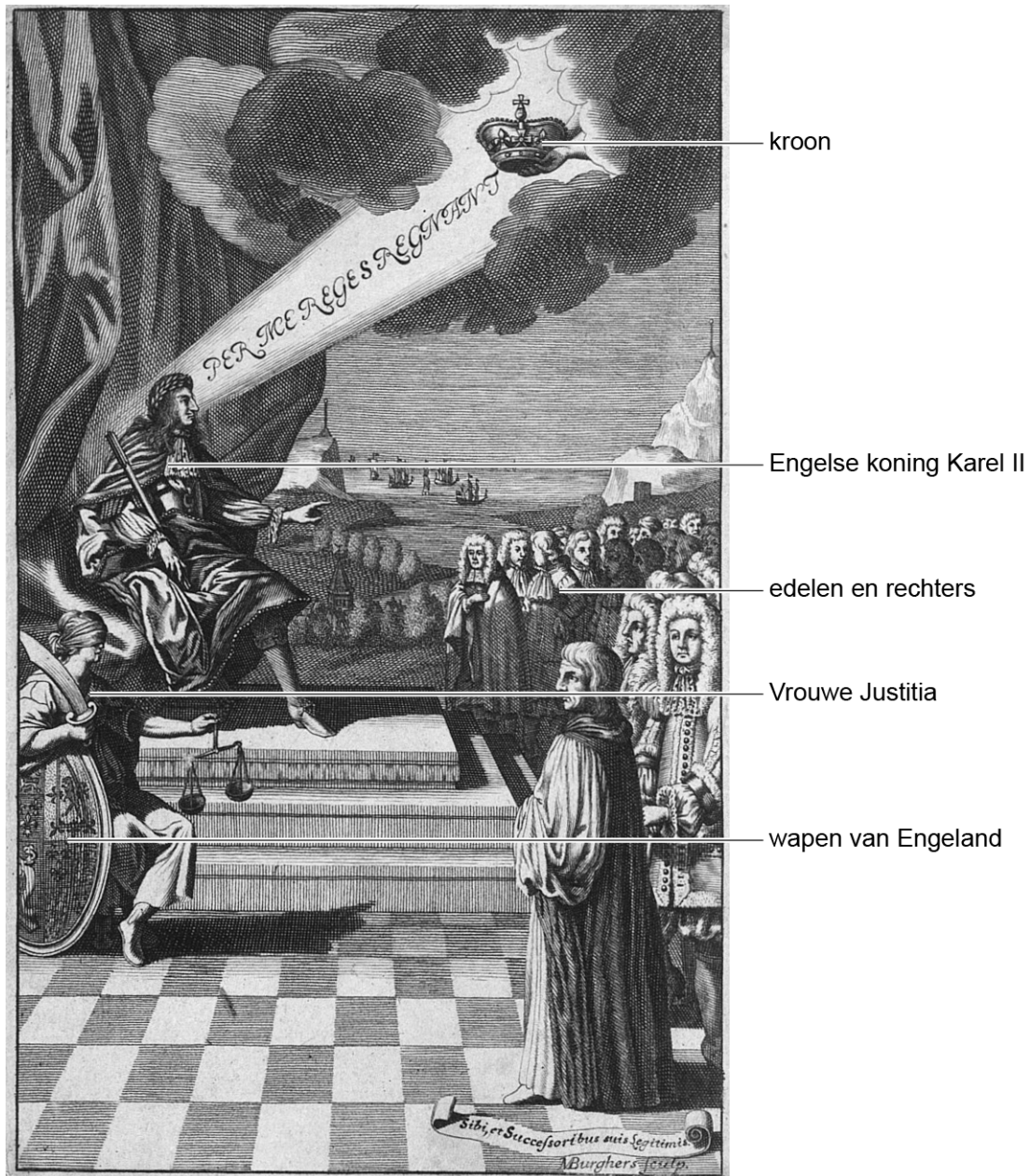
bron 4

Een Duitse huursoldaat houdt tussen 1625 en 1649 een dagboek bij van zijn leven in het Heilige Roomse Rijk. In 1635 schrijft hij:

We trokken naar Reichenweier in de Elzas. We hebben het stadje belegerd en beschoten. Op 3 juli gaven ze zich over. (...) Vervolgens trokken we naar Gemar, dat we ook veroverden. Toen gingen we terug naar Colmar. Daar waren we tijdens de oogsttijd in het veld gelegd. We hebben de inwoners van Colmar het koren van de akkers rondom de stad ontnomen door het te maaien, met onze paarden te vertrappen en te verbranden. Vanuit de stad schoot men hevig met kanonnen op ons.

bron 5

In 1684 maakt Michael Burghers deze prent:

Toelichting:

Boven Karel II staat vanuit de hemel de tekst: "Door Mij regeren koningen".

Rechtsonder staat de tekst: "Voor hemzelf en voor zijn rechtmatige opvolgers."

bron 6

In 1788 schrijft Olympe de Gouges in een pamflet over slaafgemaakten:

Almachtige God! En de natuur huivert niet! Als ze¹⁾ dieren zijn, zijn wij dan niet net zo? Hoe verschillen witte mensen van hen? Het is slechts kleur. (...) De kleur van de mensheid is gevarieerd, net als alle dieren die de natuur heeft voortgebracht, evenals de planten en mineralen. Waarom concurreert de dag niet met de nacht of de zon niet met de maan en de sterren van het firmament? Alles is gevarieerd, dat is de schoonheid van de natuur.

noot 1 Olympe de Gouges bedoelt zwarte slaafgemaakten.

Moderne tijd

bron 7

In 1830 schrijft de Oostenrijkse minister Klemens von Metternich aan de Oostenrijkse ambassadeur in Den Haag:

Het is bovendien te hopen dat het verlichte deel van de Belgische natie, rekening houdend met de voor- en nadelen van een scheiding, zelf de [Nederlandse] regering zal helpen bij haar pogingen om de afscheiding zo min mogelijk schadelijk te maken voor de soevereiniteit. En om deze te beperken tot regelingen met betrekking tot het interne bestuur, de vrijheid van eredienst¹⁾ en misschien tot een nauwkeurigere verdeling van de nationale vertegenwoordiging. Het is te verwachten dat elke concessie die buiten deze zaken om wordt gedaan, de vijandigheid tussen de verschillende volken van het koninkrijk niet zal wegnemen, maar juist zal leiden tot een totale scheiding – een gebeurtenis waar Frankrijk met ongeduld naar uitkijkt.

noot 1 Von Metternich bedoelt vrijheid van godsdienst.